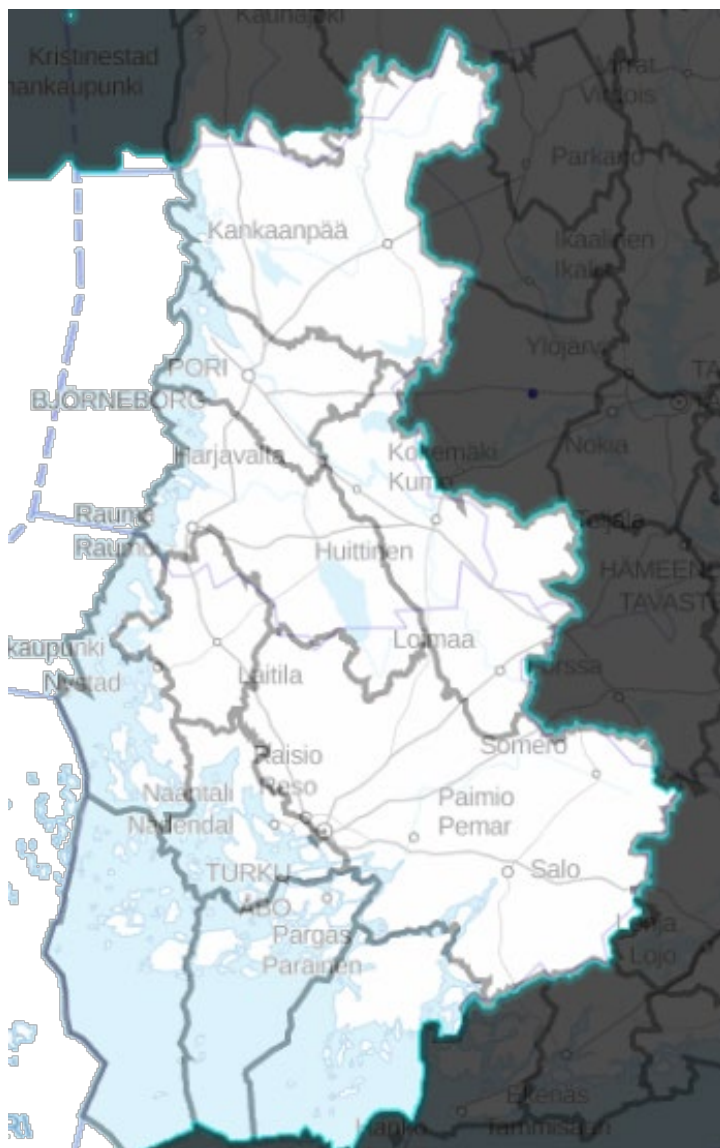

Kalatalousalueiden yhteistoiminnan kehittäminen Satakunnassa ja Varsinais- Suomessa

Loppuraportti

Hankkeen nimi Kalatalousalueiden yhteistyön kehittäminen Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa
Hankkeen kesto 4.10.2019 – 28.2.2020
Rahoitus Kalatalouden edistämismäärärahat/ Varsinais-Suomen ELY-keskus 1000 € Hakijan omarahoitus 508 euroa
Toteuttaja Porin kalatalousalue, Anu Niinikorpi
Yhteyshenkilö Anu Niinikorpi Puhelin: 0400 878718 Sähköposti anu.niinikorpi@kalatalouskeskus.fi

1 JOHDANTO JA TAUSTAA

Kalatalousalueet ovat kalatalouden kehittämisorganisaatioita, jotka aloittivat toimintansa vuonna 2019. Niiden tarkoituksena on edistää alueensa kalataloutta ja jäsentensä toimintaa kalavarojen kestävän käytön ja hoidon järjestämiseksi.

Kalatalousalueilla on useita lakisääteisiä tehtäviä, kuten

- kalavarojen kestävän käytön ja hoidon suunnittelu
- käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotuksen laadinta, toimeenpano ja vaikutusten seuranta
- kalavarojen käyttöön ja hoitoon liittyvä tiedotus
- kalastuksenvalvonnan järjestäminen
- kalastuksen sekä kalakantojen hoitotoimenpiteiden seurantatietojen kerääminen
- kalastuksen yhtenäislupa-alueiden muodostamisen edistäminen vapaa-ajan ja kaupallisen kalastuksen tarpeisiin

Kalatalousalueen toimielimet ovat yleiskokous, hallitus ja toiminnanjohtaja. Kalatalousalueen hallituksen jäsenten ja toimihenkilöiden hoitaessa julkista hallintotehtävää, heidän tulee noudattaa muun muassa hallintolakia ja viranomaisen toiminnan julkisuudesta annettua lakia ja heihin sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä, kun he tehtäviä hoitaessaan käyttävät julkista valtaa.

Satakunnassa ja Varsinais-Suomessa on yhteensä 11 kalatalousaluetta: Airisto-Velkuan kalatalousalue, Eurajoki-Lapinjoen kalatalousalue, Karvianjoen kalatalousalue, Korpo-Houtskär-Iniö Fiskeriområde, Kustavin-Uudenkaupungin, Lounais-Suomen kalatalousalue, Pargas-Nagu Fiskeriområde, Porin kalatalousalue, Sirppujoen kalatalousalue, Kokemäen kalatalousalue ja Kimitoön-Finby Fiskeriområde.

Kalatalousalueiden rahoitus koostuu toimintamäärärahasta, alueelle jäävistä omistajakorvauksista ja esimerkiksi hankerahoituksesta.

Toimintamääräraha haetaan vuosittain ja se voidaan käyttää toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin kuten kokouskulut, palkat ja palkkiot ja kirjanpidon järjestäminen. Toimintamäärärahan päätösehtojen mukaan kulujen on oltava kohtuullisia ja toiminta on pyrittävä toteuttamaan yhteiskunnan kannalta edullisimmalla tavalla. Toimintamäärärahan suuruuteen vaikuttaa kalatalousalueen vesipinta-ala ja kokonaispinta-ala. Lisäksi monikieliset alueet saavat kielillisän. Vuonna 2019 toimintaraha koko maassa oli noin 8500 – 27 000 euroa per kalatalousalue.

Kalatalousalueiden laaja tehtäväkenttä ja vastuut aiheuttavat vaatimuksia toimijoille ja toiminnalla. Samalla kalatalousalueen lakisääteisten tehtävien hoitamiseen myönnetty rahoitus on pienempi kuin odotettiin, eikä näköpiirissä ole muutosta asiaan. Taloudellisten

resurssien ja tukipäätösten asettamat reunaehdot ohjaavat kalatalousalueita kustannustehokkaaseen toimintaan.

Taloudellisia hyötyjä olisi saatavissa muun muassa kalatalousalueiden yhteistyötä tiivistämällä. Lisäksi monet kalatalousalueiden tehtävistä, kuten kalavarojen käytön ja hoidon suunnittelu, kalastuksenvälvönnän järjestäminen ja alueellinen edunvalvonta ylittää usein kalatalousalueen rajat.

Selvittääkseen yhteistyön tuomia mahdollisuuksia ja etuja Porin kalatalousalue päätti vuonna 2019 tehdä aloitteen kalatalousalueiden yhteistyön käynnistämisestä. Tavoitteena oli selvittää missä asioissa yhteistyötä pidetään tarpeellisena, ja mitkä olisivat parhaat yhteydenpitokanavat ja työkalut yhteistyön ylläpitämiseen. Rahoittaakseen selvitystä Porin kalatalousalue haki ja sai Varsinais-Suomen ELY-keskukselta kalatalouden edistämismäärärahoista avustusta hankkeelle *Kalatalousalueiden yhteistyön kehittäminen Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa*.

2 TAVOITTEET

Hankkeen tavoitteena oli luoda yhteydenpitokanava, työtavat ja työkalut (esimerkiksi mahdolliset yhteiset sähköiset työskentelytilat), sekä luoda yhteistä strategiaa vaikuttavuuden lisäämiseksi.

Hankkeessa pyrittiin siihen, että kalatalousalueet tekisivät yhteistyötä laadukkaammin ja tehokkaammin esimerkiksi kalastuksenvälvönnän järjestämiseksi, kalavesien hoidossa ja hoitosuunnittelussa sekä muiden lakisääteisten tehtäviensä järjestämiseksi. Yhteistyön toivotaan hyödyttävän myös kalatalouden yleistä etua, sillä yhdessä kalatalousalueet pystyvät myös vaikuttamaan voimakkaammin.

Hankkeessa oli myös tarkoituksena, että kalatalousalueiden edustajat kokoontuisivat yhteen ja laatisivat yhteisen toimintasuunnitelman. Tämä osa hankkeesta jäi jaettavien varojen rajallisuuden vuoksi hankerahoituksen ulkopuolelle, eikä toteutunut hankkeen aikana.

3 TOIMENPITEET

Hankkeen alussa haastateltiin entisten kalastusalueiden isännöitsijöitä ja puheenjohtajia takavuosien toimintamalleista ja arvioitiin niiden toimivuutta ja käyttökelpoisuutta.

Seuraavaksi kartoitettiin ja tutkittiin perinteisten työskentelytapojen (kokoukset, tapaamiset) lisäksi erilaisia saatavilla olevia virtuaaliseen tiimityöskentelyyn tarkoitettuja alustoja kuten Dropbox, Microsoft Groups, Yammer, Google Drive ja Microsoft Teams (entinen Skype For Business).

Kun eri työskentelymalleista oli valittu arvion mukaan kalatalousalueille sopivimmat, laadittiin kalatalousaluetoimijoille kyselylomake (liite 1), jossa arvioitiin yhteistyön tärkeyttä eri toiminnoissa asteikolla 1–5 ja eri yhteydenpitokanavien tuttuutta ja kiinnostusta niiden käyttöön. Kyselylomake lähetettiin sähköpostilla kalatalousalueiden toiminnanjohtajille (11 kpl) välitettäväksi edustamansa kalatalousalueen hallitukselle. Kyselylomaketta ei lähetetty postissa, vaikka tiedossa oli, että kaikki kalatalousalueiden hallitusten jäsenet eivät käytä sähköpostia.

Hankkeessa laadittiin kaksi tiedotepohjaa malliksi kalatalousalueille. Toisen aiheena on käyttö- ja hoitosuunnitelmiin liittyvät kuulemistilaisuudet ja toisen kalastonhoitomaksut ja vesialueen omistajien tietojenantovelvollisuus. Lisäksi hankkeessa valmisteltiin ja kutsuttiin kalatalousalueiden yhteistyölounas, joka järjestetään maaliskuussa Porissa.

4 TULOKSET

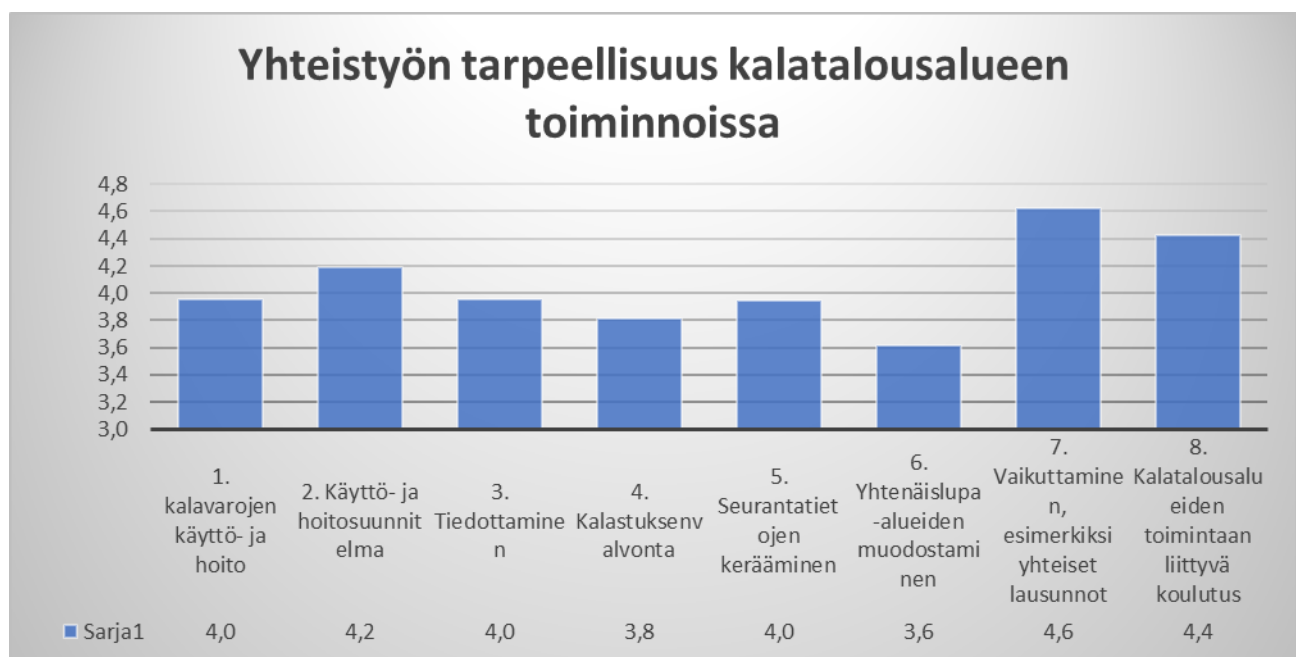
Alustavien kyselyjen perusteella tarkasteluun valittiin työskentelytavoista perinteiset kokoukset ja työpajat sekä seminaarit ja opintomatkat. Kirjeposti, tekstiviestit ja puhelut jätettiin tarkoituksella pois. Älylaitetta tai tietokonetta vaativista yhteydenpitotavoista ja virtuaalisista tiimityöskentelyalustoista mukaan valittiin Whatsapp, Facebook, Doodle tai muu Internet-kalenteri, Google Drive ja Microsoft Teams. Perusteluna valinnoille oli maksuttomuus tai edullinen hinta ja tunnettuus.

Eri työskentelytapojen ja yhteydenpitokanavien käyttökelpoisuutta kalatalousalueiden hallituksen sisällä sekä kalatalousalueiden välillä arvioitiin kyselylomakkeella, joka lähetettiin kaikkien alueella toimivien kalatalousalueiden toiminnanjohtajille ja pyydettiin heitä lähettämään kysely edelleen edustamiensa kalatalousalueiden hallituksille.

Lomakkeessa kysyttiin arviota yhteistyön tärkeydestä kalatalousalueen eri tehtävissä asteikolla 1–5 ja eri yhteydenpitokanavien ja -tapojen tunnettuutta ja valmiutta ottaa niitä käyttöön.

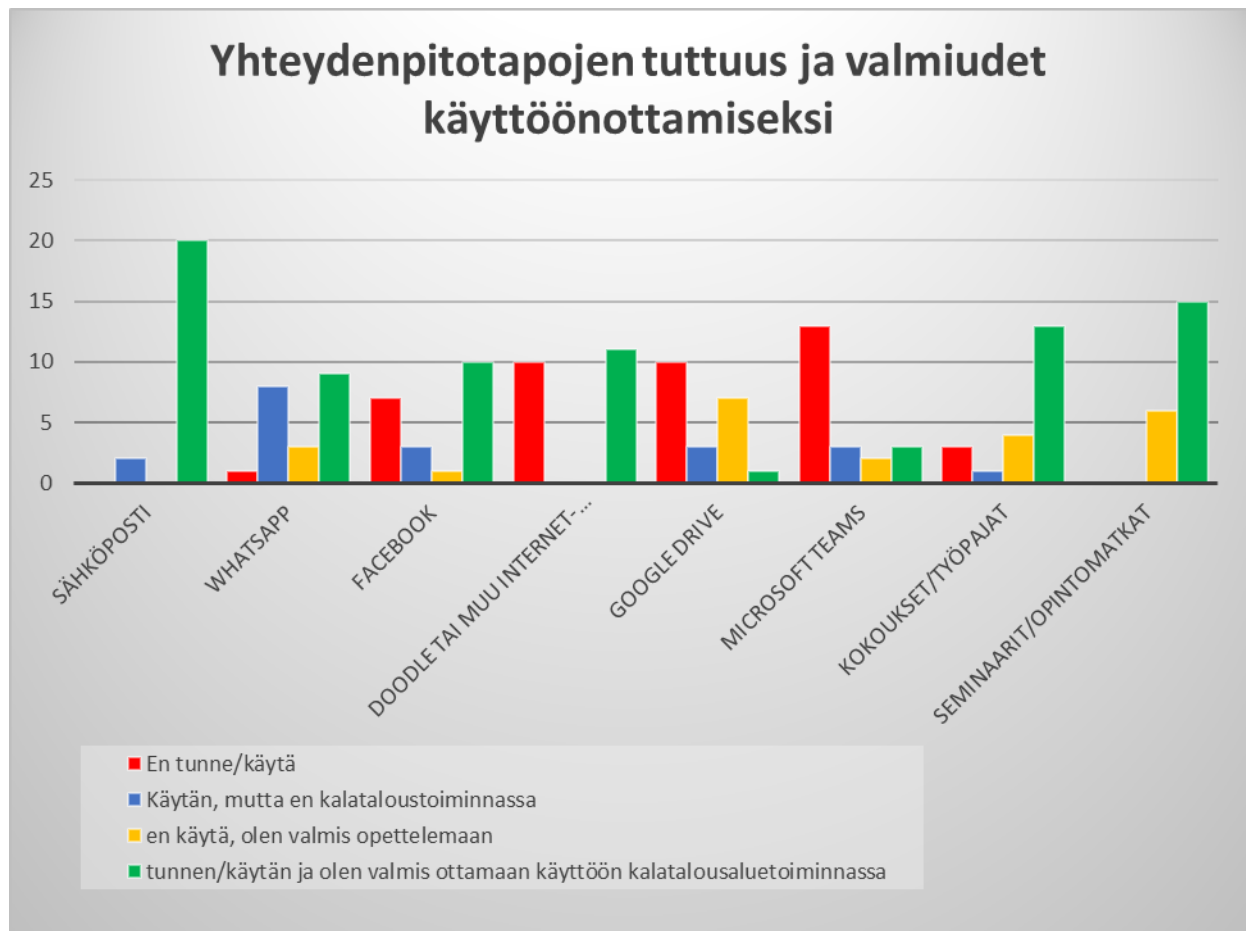
Vastauksia saatiin yhteensä 21 kappaletta yhdeksältä eri kalatalousalueelta. Toiminnanjohtajista kahdeksan vastasi kyselyyn.

Yhteistyötä pidettiin tarpeellisena kaikilla osa-alueilla (kuva 1). Kaikkein tärkeimpänä pidettiin yhteistä vaikuttamista, esimerkiksi kalatalousalueiden yhteisiä lausuntoja ja seuraavaksi tärkeimpänä kalatalousalueiden toimintaan liittyvää koulutusta.

KUVA 1. YHTEISTYÖN TARPEELLISUUS KALATALOUSALUEEN TOIMINNOISSA KYSELYN PERUSTEELLA ASTEIKOLLA 1–5

Eri yhteydenpitokanavien ja -tapojen tuttuutta ja valmiutta ottaa niitä käyttöön arvioitiin seuraavasti: 1 = en tunne/käytä, 2 = käytän, mutta en kalatalousalustoiminnassa, 3 = en käytä, olen valmis opettelemaan, 4 = tunnen/käytän, ja olen valmis ottamaan käyttöön kalatalousalueen hallituksessa tai kalatalousalueiden välisessä toiminnassa. Tutuimmat ja kalatalousalustoimintaan käyttökelpoisimmiksi arvioitiin sähköposti, kokoukset tai työpajat ja seminaarit tai opintomatkat (kuva 2.) Vieraimmat olivat Microsoft Teams, Google Drive ja Doodle tai muut Internetkalenterit.

Kuva 2. Eri yhteydenpitotapojen arviointi kalatalousalustoiminnassa kyselyn perusteella.

Kolmantena kysyttiin kolmea sopivinta tapaa yhteydenpitoon ja neljäntenä vapaita kommentteja. Ainoastaan kalatalousalueiden toiminnanjohtajilta kysyttiin, onko kalatalousalueessa sellaisia hallitusjäseniä, jotka eivät käytä sähköpostia.

Vastaajien arviot parhaista yhteydenpitokeinoista olivat samankaltaiset kuin toisessa kysymyksessä. Vastaajista 12 arvioi sähköpostin yhdeksi parhaista, yhdeksän tapaamiset kasvokkain (esimerkiksi hallitusten väliset tapaamiset opintomatkojen yhteydessä, myös epävirallisemmat keskustelut, isännöintipalaverit) ja yksitoista seminaarit ja opintomatkat. Muita mainittuja tapoja olivat Whatsapp, Google Drive, Microsoft Teams ja puhelut. Kysely lähetettiin vain sähköpostilla, joten osalla hallitusten jäsenistä ei ollut mahdollisuutta vastata kyselyyn. Vastanneiden toiminnanjohtajien kahdessa kalatalousalueessa on kaksi hallituksen jäsentä, jotka eivät käytä sähköpostia (yhteensä neljä henkilöä).

Vapaat kommentit olivat myönteisiä yhteistyölle. Yhteistyötä katsottiin tarvittavan etenkin alueiden rajoilla esimerkiksi valvonnassa ja yhtenäislupa-alueiden muodostamisessa. Merimetso- ja hyljeongelmaan toivottiin yhteisiä lausuntoja sekä vesistöjen tilan parantamiseen yhteistyötä. Yksi vastaaja totesi kaikkien yhteydenpitotapojen olevan hyvin toimivia riippuen käsiteltävästä asiasta, ja toinen arveli kaikkien tapojen olevan käyttökelpoisia, jos asiaan perehdytetään.

5 TULOSTEN ARVIOINTI JA EHDOTUKSET JATKOTOIMENPITEIKSI

Kalatalousalueiden yhteistyötä pidettiin yksimielisesti tärkeänä tai erittäin tärkeänä. Hieman odotetustikin yhteisiä koulutuksia ja yhteistä vaikuttamista pidettiin tärkeimpänä, ja näissä yhteistyö tuottaneekin runsaasti hedelmää. Koulutuksissa on mahdollisuus oppia myös toisten toimintatavoista, ja vaikuttaessa esimerkiksi yhteisin kannanotoin yhteistyö tuo lisää painoarvoa.

Parhaista keinoista yhteistyöhön ei saavutettu yhtä suurta yksimielisyyttä. Sähköpostia pidettiin parhaana yhteydenpitotapana. Kokemuksen perusteella sähköposti toimii hyvin tiedotuksessa ja esimerkiksi kokouskutsuissa, mutta isomman ryhmän vuorovaikutteisessa keskustelussa se ei ole kovin toimiva, sillä osa osallisista jättäytyy helposti passiiviseksi seuraajiksi, eivätkä osallistu keskusteluun. Sähköpostin etuna pidettiin sitä, että viesti ja liitteet jäävät sähköpostiin talteen. Toisaalta jos henkilö saa runsaasti sähköpostia, ei arkistointi sähköpostiin ole toimiva.

Tapaamisia kasvokkain pidettiin sähköpostin rinnalla sopivimpina ja yleisesti ihmisten tapaaminen kasvokkain sitouttaa toimijat yhteiseen asiaan paremmin kuin esimerkiksi sähköpostitse yhteydenpito. Tapaamisten, kokousten ja esimerkiksi työpajojen haasteena on pitkät välimatkat. Matkustaminen vie aikaa muilta töiltä ja on kallista. Tämä vaikuttaa usein osanottajamääriin merkittävästi.

Virtuaalisia tiimityöskentelyalustoja, kuten Microsoft Teams (entinen Skype For Business), suosi vain muutama. Toisaalta ne harvat, joille se on tuttu, puhuivat sen puolesta. Teamsissä pystyy keskustelemaan, kaikki käyttäjät pystyvät tallentamaan ja muokkaamaan dokumentteja, ja pitämään kokouksia esimerkiksi videoyhteydellä. Moninaisten käyttömahdollisuuksien vuoksi Teams saattaisikin olla erinomainen tapa täydentää tapaamisia ja kokouksia. Lisäksi nykyajan työmaailmassa, jossa työnteko ei kaikilla seuraa virka-aikaa, virtuaaliset tiimityöskentelytilat antavat mahdollisuuden osallistua työskentelyyn, kun se sopii itselle parhaiten. Näiden käyttöönottamiseksi kalatalousaluetoimijat tarvitsisivat kuitenkin vielä koulutusta.

Kalatalousalueiden kannattaa tiivistää yhteistyötään ja tässä asiassa Porin kalatalousalue on toiminut veturina. Vuonna 2020 kalatalousalue järjestää tapaamisen kaikille kalatalousalueille Porissa. Mukaan on ilmoittautunut edustajat seitsemästä kalatalousalueesta. Keskustelunaiheena on tämän hankkeen tulokset sekä yhteistyön suunnittelu. Tilaisuudesta laaditaan muistio, joka jaetaan kaikille kalatalousalueille. Tavoitteena tulee olemaan, että tapaamiset järjestettäisiin vuosittain ja vetovastuu tilaisuudesta olisi kiertävä.

Kalatalousalueiden yhteistyön kehittäminen Satakunnassa ja Varsinais-Suomessa

Porin kalatalousalue

Puutarhakatu 19 A
20100 Turku
anu.niinikorpi@gmail.com
0400-878718

Hyvä kalatalousalue toimija!

Porin kalatalousalueella on käynnissä *kalatalousalueiden yhteistyön kehittäminen Satakunnassa ja Varsinais-Suomessa* -hanke. Osana tätä hanketta selvitetään erilaisten työskentelytapojen ja yhteydenpitokanavien käyttökelpoisuutta kalatalousalueiden hallituksen sisällä sekä kalatalousalueiden välillä.

Selvitystyön tekemiseksi olen laatinut pienen kyselyn, jossa kartoitetaan teidän käsityksenne yhteistyön tarpeista, sekä kokemuksianne erilaisista tavoista viestiä.

Kyselyyn vastaaminen vie muutaman minuutin.

Pyydän teitä palauttamaan lomakkeen **24.2.2020** mennessä

Voitte täyttää lomakkeen omalla tietokoneellanne, täyttää ja tallentaa ja lähettää sen sitten minulle sähköpostin liitteenä osoitteeseen anu.niinikorpi@kalatalouskeskus.fi

Voitte myös tulostaa lomakkeen ja lähettää sen postitse osoitteeseen:

Porin kalatalousalue
c/o Länsi-Suomen Kalatalouskeskus
Puutarhakatu 19 A
20100 Turku

Kiitos yhteistyöstä kalatalousalue toiminnan kehittämiseksi!

Ystävällisin terveisin

Anu Niinikorpi
toiminnanjohtaja, Porin kalatalousalue

Kalatalousalueen nimi

Roolisi kalatalousalueessa

Missä asioissa koet, että kalatalousalueiden olisi tärkeä tehdä yhteistyötä toisten kalatalousalueiden kanssa?
Arvioi asteikolla 1-5, jossa 1=ei lainkaan tärkeää ja 5=erittäin tärkeää

1 2 3 4 5

1. Kalavarojen käyttö- ja hoito
2. Käyttö- ja hoitosuunnitelma
3. Tiedottaminen
4. Kalastuksenvalvonta
5. Seurantatietojen kerääminen
6. Yhtenäislupa-alueiden muodostaminen
7. Vaikuttaminen, esimerkiksi yhteiset lausunnot
8. Kalatalousalueiden toimintaan liittyvä koulutus

Mitä yhteydenpitokanavia tunnet ja mitä olisit valmis käyttämään kalatalousalueitoiminnassa?

1=en tunne/käytä,

2=käytän, mutta en kalatalousalueitoiminnassa,

3=en käytä, olen valmis opettelemaan,

4=tunnen/käytän ja olen valmis ottamaan käyttöön kalatalousalueen hallituksessa tai kalatalousalueiden välisessä toiminnassa

1 2 3 4

1. Sähköposti
2. Whatsapp
3. Facebook
4. Doodle tai muu
Internet-kalenteri
5. Google Drive
6. Microsoft Teams
7. Kokoukset/työpajat
8. Seminaarit/opintomatkat

Mitkä kolme tapaa sopisivat mielestäsi parhaiten kalatalousalueiden väliseen yhteydenpitoon kalatalouden kehittämiseksi?

Vapaa kommentointi

Kysymykset VAIN kalatalousalueiden toiminnanjohtajille

Onko edustamanne kalatalousalueen hallituksessa sellaisia jäseniä, jotka eivät käytä sähköpostia?

Kyllä

Ei

Jos vastasitte aiempaan kysymykseen Kyllä, kuinka moni edustamanne kalatalousalueen hallituksen jäsenistä ei käytä sähköpostia?

Kiitos vastauksista!

Ystävällisesti palauttakaa kyselylomake anu.niinikorpi@kalatalouskeskus.fi